

ΣΤΕΦΑΝΙ

στεφάνι, το, ουσ. [<στεφάνιν <μτγν. στεφάνιον, υποκορ. του αρχ. ουσ. στέφανος], το στεφάνι. **1.** το παιδικό κατρακύλι, το τσέρκι: «στα χρόνια μας το κάθε παιδί είχε το δικό του στεφάνι και παίζαμε μ' αυτά στους δρόμους». **2.** το νυφικό στεφάνι και, κατ' επέκταση, ο γάμος ή ο νόμιμος σύζυγος, η νόμιμος σύζυγος: «εγώ δεν πάω μ' άλλες γυναίκες, γιατί τι θα πω στο στεφάνι μου, σαν το μάθει!». (Λαϊκό τραγούδι: *μια χήρα είχε ορκιστεί στο πρώτο της στεφάνι, αλλά δεν έμεινε πιστή στον όρκο που 'χε κάνει*)·

- *βάζω στεφάνι, παντρεύομαι.* (Λαϊκό τραγούδι: *χωρίς δεκάρα πώς θα παντρευτούμε, Μανωλιό μου, πώς θα βάλουμε στεφάνι στον Αι Γιάννη*)·

- *μα το στεφάνι μου!* βλ. φρ. στο στεφάνι μου(!)·

- *να μη χαρώ το στεφάνι μου!* όρκος που δίνεται από κάποιον για να γίνει πιστευτός σε αυτά που λέει: «να μη χαρώ το στεφάνι μου, αν σου λέω ψέματα!». Συνών. *να μη χαρώ ό,τι αγαπώ! / να μη χαρώ τα μάτια μου! / να μη χαρώ τα νιάτα μου! / να μη χαρώ τα παιδιά μου! / να μη χαρώ τη ζωή μου! / να μη χαρώ τη μάνα μου! / να μη χαρώ τη μανούλα μου!*·

- *να χαρείς το στεφάνι σου!* παρακλητική έκφραση σε κάποιον, ιδίως παντρεμένο, για εύνοια ή εξυπηρέτηση: «να χαρείς το στεφάνι σου, πάρε το γιο μου στη δουλειά σου!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *αμάν* ή το *έλα*. Συνών. *να χαρείς ό,τι αγαπάς! / να χαρείς τα μάτια σου! (τα δυο!) / να χαρείς τα νιάτα σου και τη λεβεντιά σου! (και την ομορφιά σου!) / να χαρείς τα παιδιά σου! / να χαρείς τη ζωή σου! / να χαρείς τη μάνα σου! / να χαρείς τη μανούλα σου!*·

- *πατώ το στεφάνι μου,* (και για τα δυο φύλα) γίνομαι μοιχός, κερατώνω τον άντρα μου, τη γυναίκα μου: «εγώ δεν πατώ το στεφάνι μου, γιατί αγαπώ τη γυναίκα μου». (Λαϊκό τραγούδι: *βρήκες μέρα να λερώσεις τη βέρα, βρήκες μέρα το στεφάνι να πατήσεις, βρήκες μέρα να λερώσεις τη βέρα, βρήκες μέρα να με απατήσεις*)·

- *στο στεφάνι μου!* (ενν. ορκίζομαι), όρκος που δίνεται από κάποιον για να γίνει πιστευτός σε αυτά που λέει: «στο στεφάνι μου, τα πράγματα είναι έτσι ακριβώς όπως στα λέω!»·

- *την έχει χωρίς στεφάνι,* συζεί μαζί της παράνομα, χωρίς να την έχει παντρευτεί: «αγαπάει τόσο πολύ αυτόν τον άντρα, που δέχεται να την έχει χωρίς στεφάνι»·

- *την πήρε με στεφάνι,* την παντρεύτηκε όπως ορίζει η χριστιανική θρησκεία, με πλήρη νομιμότητα: «συζούσε μαζί της πέντε χρόνια, ώσπου στο τέλος την πήρε με στεφάνι». (Λαϊκό τραγούδι: *τη στάση που κρατάς δε τη γουστάρω, κι αν θες γυναίκα με στεφάνι να σε πάρω*). Συνών. *την πήρε δόξη και τιμή / την πήρε με δόξα και τιμή / την πήρε με πάπα και με κουμπάρο*·

- *τιμώ το στεφάνι μου,* (και για τα δύο φύλα) εκτιμώ, σέβομαι και προστατεύω το γάμο μου, το συζυγικό μου ταίρι, είμαι πιστός στο γάμο μου, στον άντρα μου, στη γυναίκα μου: «εγώ δεν πάω μ' άλλη γυναίκα, γιατί τιμώ το στεφάνι μου || έλεγαν πως είναι παρδαλή, αλλά αυτή τίμησε το στεφάνι της περισσότερο από κάθε άλλη»·